

CENA 150 Kč / 155 SKK / 7,50 EUR
WWW.ARCHITEKT-CASOPIS.CZ

ARCHITEKT

04 2012

MUSEO CASA ENZO FERRARI / J. KAPLICKÝ, A. MORGANTE
HOTEL GOMEL V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH / J. KROČÁK
RODINNÝ DŮM V PERNINKU / P. NASADIL
DŮM NAD PŘEHRADOU V BRNĚ / ATX ARCHITEKTI
ZAHRADNÍ DOMEK V ŠÁRCE / ATELIER JIŘÍ ŽENDEL
DŮM-ZAHRADA, DOLNÍ CHABRY / J. ŠÉPKA
VÝSTAVA ATRIUM 20+1 / EAST SIDE, M. DULLA
TÉMA: PAMÁTKY – KROKY DO ŽIVOTA?

O INŽENÝRECH A ARCHITEKTECH

ROZHOVOR SE ZBYŇKEM RANSORFEM A ALEŠEM MARKEM
PŘIPRAVIL MATĚJ ŠIŠOLÁK

Inženýrská kancelář AED project letos oslaví 20 let od svého založení. Navzdory tomu, že už dvě dekády kryje záda známým českých architektům i developerům, zůstává sama v pozadí (z aktuálních realizací kupříkladu Main Point Karlín od DaMu, Keystone od EM2N, Park Malinová Chrpová od SHA nebo zimní a letní stadion v Chomutově od Jindřicha Smetany) Její zakladatelé Aleš Marek a Zbyněk Ransdorf v rozhovoru přibližují vztah mezi profesemi, mezi něž nedávna minulost vrazila pomyslný klín.

Pracujete s mnoho špičkovými architektonickými studii, pomáháte realizovat nejúspěšnější projekty. Navzdory všemu to vypadá, jako by vaše práce nebyla architektury úplně doceněná.

Zbyněk Ransdorf: Někteří architekti už chápou, že je zde od počátku nezbytně nutný vklad inženýra. Jednak zabezpečuje technickou komunikaci s úřady, jednak technickou komunikaci s klientem a společně s architektem tvoří technickou koncepci objektu, čímž vzniká ona vzájemná symbióza už v procesu získávání zakázky. Uvedu příklad: V současné době se společně s architektonickým studiem, se kterým dlouhodobě spolupracujeme, odevzdávala architektonická soutěž. Před třemi

roky by se odevzdali půdorysná schemata a perfektní vizualizace, nyní je nedílnou součástí studie i koncept techniky prostředí, který poukazuje na určité přednosti, jimiž se ten dům snaží odlišit od ostatních. Poukazuje na to, že návrh má hlavu i patu, že to nebudou jenom hezké obrázky, které vyhrájí soutěž, a pak se vše začne takzvaně měnit a přizpůsobovat realitě. Proto jsme v procesu zapojení již od začátku a přebíráme nedílnou součást zodpovědnosti za návrh.

Aleš Marek: Já tvrdím, že je trochu blbost, že existují dvě budovy – fakulta stavební a fakulta architektury. Aby projekt nebo proces vůbec fungoval, musí se tyto dvě budovy, potažmo ty dva týmy, spojit hned na začátku a takto spolupracovat na projektu až do konce. Stejně jako musejí být inženýři přítomni již na začátku procesu, tak i architekt musí být na stavbě, při provádění stavby... Dům je nedělitelný, neexistuje hranice, kde končí architektura a kde začíná technika. Myslím si, že dobrý dům je ten, kde všechno funguje už na začátku.

ZR: Vezměte si úvodní studii, skicu, která obvykle určí zájem investora. To nemůže být pouze obrázek, který vyhraje. Já v danou chvíli cítím zodpovědnost, že se předkládá něco relevantního, něco, co je i finančně obhajitelné.

AM: Cena je třeba stejně důležitou kategorií návrhu jako to, jak dům vypadá, jakou má fasádu. Protože neexistují projekty, které mají nulové finanční omezení. A za druhé, když je cena s nějakou přesností známá už na začátku, opět to pomáhá návrhu. Stejně tak když se ví, jakým způsobem bude v domě vyřešeno například větrání či osvětlení nebo kudy povede kanalizace.

Není proto škoda, že jsou architektonické soutěže často pouze soutěžemi o vnější tvář projektu? Na druhé straně třeba v soutěžích o české pavilony na EXPO je nutné mít kromě architektonického návrhu ještě i realizátora, který dokladuje své schopnosti návrh realizovat. Myslíte, že tohle je cesta pro architektonické soutěže?

ZR: Podle mého názoru je to nezbytně nutný předpoklad a myslím si, že poučený developer jej většinou do podmínek zahrnuje. Chce dům, který prokáže, že tak, jak ho někdo nakreslil

z hlediska vizáže, bude fungovat i technicky a za peníze, které je za jeho realizaci ochoten dát. Že jeho konečná podoba bude taková, jakou si na začátku vybral. Dnešní podoba soutěží se mi zdá totálně nesmyslná – to umělé rozdělení architekt/inženýři. Architektonický vítěz soutěže připraví studii, maximálně projekt pro územní rozhodnutí, a pak se v každém kole vypíše tendr na projektanta, kterého tým degradují do role rozkreslovače, a úlohu architekta naopak degradují na výkon tzv. autorských práv. Z toho nemůže vzniknout nic dobrého. Takže vznikne relativně kompromisní paskvil, který se zuby nehty drží zadávací projektové fáze a nerespektuje nezbytný projektový vývoj, který je pro kvalitní výsledek nezbytný.

AM: Myslím si, že architektura není žádná volná tvorba. Má spoustu omezení. Klienti to docela dobře chápou, a proto mnohdy chtějí (nejlépe zadarmo) odevzdat prakticky kompletní návrh stavby včetně technické části. Naše soutěžní návrhy zpravidla obsahují koncepční architektonický návrh, k němuž doplňujeme technickou část. Pak se návrh projednává s rozhodujícími úřady a městskou částí. A až poté, co je schválen, považují návrh za dokončený. Oba týmy – technický a architektonický musí ze začátku fungovat v symbióze.

ZR: Pokud spolupracujete s dobrým architektem a v komunikační i názorové rovině dojde k funkčnímu spojení, je z naší strany snaha dovést projekt k tomu, aby realizace odpovídala návrhu. Tedy pokud se pak podíváte na vizualizaci studie a na foto realizace, měli byste poznat, že se jedná o stejné domy. Když jsme přesvědčeni, že projekt je v pořádku, jsme schopni stavbu i „dozorovat“ dokonce v dresu architekta. Protože architekta znám a vím, na co klade důraz a kde jsou třecí plochy, mohu při realizaci vzniklé problémy eliminovat. Což mi přijde pro celý proces docela podstatné. Výběr dodavatele, který postaví stavbu, aniž by cenu navýšil o 20 %, je jednou částí úspěchu. Druhou je, když dům vypadá tak, jak ho na začátku všichni chtěli, a navíc prokáže, že provozní náklady, funkčnost a jeho využití odpovídá zadání a že dům jako celek funguje.

Existují malé a velké projekty? Od kultovní knížky S M L XL mají architekti tendenci rozdělovat svoji práci podle objemů...

AM: To je cesta do pekla, to absolutně nejde. Člověk se musí snažit udělat to, co mu síly a okolnosti dovolí. Stejně jako běžec nemůže jít na start s tím, že je to malý závod, tak poběží jen na 80 %, a když je olympiáda, tak na

110 %. Protože pak na té olympiádě poběží leda tak na 60 %.

Zůstaňme u toho, že není malých projektů. Podle čeho se rozhodujete, který projekt vás zajímá? Nebo berete všechno, protože dneska je zakázek málo?

ZR: Každá práce je svým způsobem zajímavá. Do velké míry se dá říci, že bereme vše, ale to jsme brali jak v dobách konjunktury, tak i v dobách krize. U mne hrálo docela roli kritérium perspektivy další spolupráce, protože věřím v to, že dobré projekty fungují i proto, že lidé v týmu (developer, investor, architekt a inženýři) spolu pracují opakovaně. Vždy chvíli trvá, než si to sedne. Když se zjistí, že je komunikace spíše mimoběžná, tak nemá smysl pokračovat. A je jedno, jestli je to architekt, nebo klient. Je to týmová práce a v tom týmu jsou lidé z jistého pohledu v antagonistickém postavení. Nicméně, a to opakujeme pořád dokola, dům je výsledek všech, od investora přes architektu a projektanty až po stavební firmu. Nakonec i ta může dílu pomoci i značně ublížit.

- 1 Kongresové centrum Zlín
- 2 Letní stadion Chomutov
- 3 Maint Point Karlín
- 4 Areál volného času Ladronka

